

Omrop Fryslân, Agnès Leemrijse 'Us Omrop'

Omrop Fryslân is oorspronkelijk voortgekomen uit de in 1946 opgerichte RON (Regionale Omroep Noord) dat later RONO is geworden. In 1968 betrad Friesland zijn eigen pand waarna er eind 1977 weer een scheiding plaatsvond en Radio Fryslân is opgericht. In januari 1988 is de naam Omrop Fryslân geïntroduceerd. Er werken op dit moment 135 mensen in vaste dienst bij de omroep en zo'n 125 bevriende freelancers. AV&Entertainment heeft een gesprek met Agnès Leemrijse, Hoofd Faciliteiten bij de omroep.

"Er is een hoop gebeurd sinds de oprichting", vertelt Leemrijse. "Begin februari 1994 was de eerste tv-uitzending en inmiddels zendt de radio elke werkdag uit van 6.00 - 23.00 uur en in het weekend van 8.00 - 23.00 uur, met veel nieuws/actualiteiten/NOS journaals, eigen muziekprogramma's etc. Het gemiddelde dagbereik is 23,4%. Op tv wordt van maandag tot en met zaterdag twee uur een eigen nieuwsprogramma gemaakt (waarvan drie kwartier live) en op zondag een documentaire en weekoverzicht. Op tv kennen we een gemiddeld dagbereik van 31,2%. Internet is een speerpunt aan het worden. Op dit moment hebben we circa 9.000 hits per dag."

Krachten bundelen

Binnen de facilitaire afdeling van Omrop Fryslân zijn zo'n 35 mensen werkzaam en met name daar maken ze natuurlijk veel gebruik van freelancers. De ploeg is heel gevarieerd samengesteld, in leeftijd gemiddeld tussen de 25 en 55 jaar. Leemrijse: "Er zijn mensen die vanuit stage doorgroeien naar een vast verband, maar er zijn ook mensen die oorspronkelijk in het 'Hilversumse' gevestigd waren of een eigen bedrijf in de regio hadden, die uiteindelijk voor een dienstverband bij de omroep hebben gekozen." Agnès Leemrijse zelf werkt pas sinds kort bij Omrop Fryslân, maar is al ruim 25 jaar in het vak operatio-

neel. Als laatste bij SBS Productions (producent van onder andere Hart van Nederland en Shownieuws ten behoeve van SBS 6) als Manager Faciliteiten. Daarvoor zat ze bij de zenders SBS 6/NET 5 en Veronica als Hoofd Productie en eerder heeft ze onder andere bij AT5 en Cinevideogroep gewerkt. Naar de vraag hoe haar team eruit ziet antwoordt ze: "Qua mensen noemen, huiver ik altijd een beetje omdat er natuurlijk in een team veel mensen belangrijk zijn. Twee wil ik er wel apart vermelden omdat zij nu weer samen een nieuwe radiowagen ontworpen en ontwikkeld hebben en daarnaast aan het bouwen zijn. De eerste is Martin Wijbenga, begonnen

Overzicht apparatuur

Radio:

Klotz Digital Vadis DCII platform.
Radio Playout / montage Dalet 5.1 lineair, uncompressed.
Twee Radio ruimtes met Vadis DCII consoles en aansluitend twee ruime presentatiestudio's en inspreek studio's.
Een grote radio studio met aansluitend een radio ruimte met analoge 32 kanaals Studer audiotafel en koppeling met Klotz, voor o.a muziek opnames en grote radioprogramma's met gasten en publiek.
DigiDesign ProTools audionabewerking ruimte met koppeling naar Avid.
Centraal opgestelde Radio CAR.

Wagenpark Radio:

Kleine POTS / GSM codec auto voor live verslaggeving, self support.
HF VW transporter met HF, ISDN codecs en audio randapparatuur voor eenvoudige live reportages.

Grote radio reportagewagen, nieuwe DAF LF in eigen beheer in aanbouw vanaf mei operationeel.
Apparatuur: Midas Heritage 1000 32+4 mengtafel, X-48 Multitrack, veel rand apparatuur, HF, codecs en Dalet. (Deze reportagewagen is universeel inzetbaar, ook in combinatie met de grote radio studio en tv studio's en tv reportagewagen).

TV:

Ingest en montage draait volledig middels Avid Unity op IMX30.
12TB opslag capaciteit gemirrored 5TB eff,
Nearchive 5TB, 2,5TB eff.

Playout: PebbleBeach met 6 kanaals GrassValley Profile server.
3x Avid Adrenaline montage ruimtes.
3x Avid XP montage ruimtes.
4x Avid XP self support montage werkplekken
3x Avid Adrenaline self support Ingest plekken met Beta SX en DVCAM

CVR (centrale verwerking (Ingest) ruimte) met 2-3 x Avid Adrenaline Ingest en Avid Airspeed voor Feeds. Ruime hoeveelheid machines voor Ingest en dub mogelijkheden, o.a. Beta SX, Digi Beta, DVCAM.

Uitgebreide ontvangst post HFP/ HFT/ MDC net voor HF verbindingen Radio en TV en bestrijkt de hele provincie.

ENG:

8x Beta SX DNW-7P; 3x DVCAM DSR370P; Piket nieuws/ Camjo;
12x DVCAM DSR170P

4 camera tv reportagewagen met twee machine montage en HFT video link voor opnames en live reportages uit de hele provincie. (Ook deze wagen is destijds volledig binnenshuis gebouwd.)

1 nieuws tv studio met 3x DXC-D50 camera's

1 grote evenementen tv studio voor opnames en live evenementen. 5x DXC-D50.

Tv uitzendstraat voor de twee tv studio's met koppeling aan Klotz Radio systeem.

als MBO Elektronica stagiair en inmiddels negen jaar werkzaam bij de omroep als coördinator Audio met een ruime ervaring in radio programma- en HF techniek. Henk Dijkstra is acht jaar werkzaam bij Omrop Fryslân als AV onderhoud en systeemtechnicus. Voorheen was hij tien jaar werkzaam bij een professioneel audiovisueel bedrijf als Broadcast Video technicus en System Engineer. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de audiovisuele techniek binnen Omrop Fryslân. Door deze krachten te bundelen, is Omrop Fryslân in staat het merendeel van de reparatie en onderhoud aan av apparatuur, systeemontwerp en nieuwbouw in eigen beheer en waar nodig in samenwerking met externe bedrijven te realiseren."

Goud waard

Bij Omrop Fryslân is er geen sprake van een technische scheiding tussen radio en televisie. Beide hebben wel een eigen (eind)redactie, maar zijn wel bij elkaar in één ruimte gevestigd, dus werken nauw

spreid, maar nu zijn alle disciplines (van reclame tot marketing/van radio tot internet/van tv studio tot PNO etc.) hier gehuisvest en dat betekent dat er gemakkelijk gecommuniceerd wordt tussen alle partijen (je komt elkaar letterlijk tegen). Negen jaar terug heeft Triplan Hilversum de projectbegeleiding van de studio's gedaan. Het televisiesysteem is oorspronkelijk gebouwd door Sony in samenwerking met de omroep en UBF heeft het Avid CAT6 netwerk aangelegd en de tv edit-suites gebouwd met hen. Omrop Fryslân doet inmiddels veel av systeem engineering en ontwerp in eigen beheer, zowel radio als tv. Zo zijn de CVR, tv en radio reportagewagen en POTS wagen zelf ontworpen, gebouwd en zijn de radio uitzendstudio's en Radio CAR inmiddels vernieuwd. Leemrijse: "Het aankooptraject van de apparatuur is door Omrop Fryslân zelf doorlopen. Bij Radio is voor Klotz gekozen omdat het goed en flexibel aansluit bij onze manier van werken. Het systeem draait inmiddels al vier jaar naar volle tevredenheid. Voor televisie lag de keuze twee jaar terug tussen Dalet Plus, Sony Sonaps en Avid. Er is uiteindelijk gekozen voor Avid, omdat deze op dat moment een meest compleet en betrouwbaar systeem kon leveren. Sonaps en Dalet plus waren toen nog duidelijk niet uitontwikkeld. Ook ging de voorkeur uit naar MPEG IMX boven DV compressie." Bij grootschalige projecten als Oerol, Skûtsje Silen, Fryske Music Night en Wâldrock wordt in bijna alle gevallen eigen apparatuur gebruikt. In voorkomende gevallen wordt er een extra reportagewagen ingehuurd bij bijvoorbeeld UBF of Viditech.

samen. "Technisch is er voor een eenheid gekozen," vertelt Leemrijse. "Omdat het natuurlijk tot optimaal benutten van beide sterktes leidt. Het is natuurlijk fantastisch als je door een goede samenwerking het toch vaak betere audio van radio, mede kunt gebruiken voor tv. In een tv-wagen heb je nooit de ruimte om een zoveel sporttafel in te bouwen en al had je dat wel, de concentratie op geluid kan natuurlijk nooit hetzelfde zijn. Juist niet waar er bij ons ook voor gekozen is om de tv-wagen niet al te groot te maken, opdat je hem zo multifunctioneel mogelijk kunt inzetten. Een aftak van de radiowagen, die er

toch al voor ons eigen nieuws staat is dan natuurlijk goud waard. En dit is maar een voorbeeld. We kunnen de protocols montageset, die je nodig hebt voor het audio nabewerken voor tv-programma's (waarvoor dat gewent is), ook prima voor de radio gebruiken. Hier beperk ik me op dit moment nog tot radio en tv, maar een verregaande integratie leidt ook weer tot mooie dingen voor nieuwe media."

Huisvesting

De omroep is sinds 1999 gevestigd in een voormalig bibliotheekdienst gebouw. Vroeger zaten ze over drie panden ver-

Marktleider

Hoe belangrijk Omrop Fryslân voor de regio is vindt Leemrijse: "Moeilijk om van jezelf te zeggen, maar toch best belangrijk. Als je nu met de Provinciale Statenverkiezingen kijkt, komen we in bijna alle partijprogramma's voor. Worden we niet alleen genoemd, maar met name ook ons belang. Persoonlijk geloof ik heel erg in regionale omroepen. Programma's, die dichtbij mensen staan. Iedereen heeft de neiging om nieuws wat jezelf die dag meemaakt ook belangrijk te vinden. Als je het dan terugziet of hoort op je eigen zender of landelijk nieuws vertaald krijgt naar wat het voor jou betekent, geeft dat een enorme herkenning. Hier merk je dat

het echt 'us Omrop' is." In vergelijking met andere regionale omroepen, staat Omrop Fryslân er heel goed voor. "Qua tv wisselen we een beetje met TV Noord en Omroep Zeeland qua eerste, tweede en derde plaats," benadrukt Leemrijse. "Maar veelal zijn wij wel marktleider. Qua radio zijn wij de grootste. Een en ander is natuurlijk goeddeels te verklaren vanuit het eigen taalgebied. Zeker hier in Friesland, met onze eigen taal, heb je een heel duidelijke en herkenbare doel en doelgroep. Je kent je luisteraar/kijker en dus kun je veel gericht programmeren. Dat is echt veel moeilijker op een landelijke zender of bij een regionale omroep met een minder duidelijk profiel."

Korte lijnen

Leemrijse ziet een aantal trends en algemene ontwikkelingen bij de regionale omroepen: "Enerzijds gaat het meer en meer naar zelfwerkzaamheid van verslaggevers, als de items zich daarvoor lenen. Je krijgt natuurlijk steeds meer Camjo mogelijkheden, laptop montage, voormontage op newscutters etc. Als je deze trends daar toepast waar ze gewenst of nodig zijn, zie ik enorme mogelijkheden. Er staat tegenover dat er ook onderwerpen zijn, waar je te allen tijde wel met een volledige ploeg naar toe gaat. Mensen van de ondersteunende diensten zijn heel vaak huisverig voor dit soort ontwikkelingen, maar dat moeten we volgens mij niet zijn. Als er aan alle voorwaarden wordt voldaan:

goeie trainingen voor mensen, een goede overweging wanneer wel en wanneer niet alleen op pad, een goeie coaching bij de eigen montage, dan hou je juist als facilitaire afdeling die klussen over waar ook echt eer aan te behalen is doordat je je expertise in kunt zetten. Zo kun je als editor in een eindmontage dingen net even leuker maken, terwijl als je de totale montage doet je vaak veel minder tijd hebt voor de lekkertjes. Een andere trend, nou ja eigenlijk meer ontwikkeling is dat de techniek steeds verder gaat, waardoor er steeds meer mogelijk is. Daar ben ik echt een enorme fan van. Vroeger was je voor veel dingen afhankelijk van techniek, kon er minder waardoor je 'nee moest verkopen', of liet de techniek je heel simpel op het moment suprême in de steek. Ook rezen de kosten vaak de pan uit, omdat je te ingewikkelde techniek aan elkaar moest knopen. Als je bijvoorbeeld alleen al kijkt naar onze HFP videolink. Die maakt mogelijk dat we het hele jaar door overal vandaan van alles kunnen uitzenden. Vroeger zou in vier keer het jaarbudget er doorheen gejaagd zijn. Het wordt echt allemaal eenvoudiger, dus de nadruk komt veel meer te liggen op inhoud, creativiteit en de techniek maakt het (betaalbaar) mogelijk, dat vind ik fantastisch." Omrop Fryslân speelt hierop in door zoveel mogelijk mogelijkheden te scheppen voor verslaggevers om zelf gebruik te kunnen maken van montage, Camjo en HF / Codec faciliteiten bij radio en tv. Technisch goed na te den-

ken over compressietechnieken en distributie, een reden voor hun om als eerste regionale omroep bij radio lineair te zijn gaan werken.

Veel mogelijkheden

Op de vraag hoe Leemrijse de toekomst van Omrop Fryslân en de andere regionale omroepen ziet komt ze met een stellig antwoord: "Het moge duidelijk zijn dat ik voor zowel ons als voor de overige regionale omroepen veel mogelijkheden zie. Belangrijk blijft hierbij dat je je doelgroep goed in de gaten houdt en wat die van je verlangt. Ga nooit hobbyen of Hilversum spelen, lever je eigen programma's en dan hou je je klant: de luisteraar/kijker. Nieuwe media kunnen daar ook een enorme rol bij spelen, met name ook omdat interactiviteit met nieuwe media heel makkelijk te verwezenlijken is en daarmee voeg je weer een nieuw stuk communicatie aan je al aanwezige scala toe." Het kenmerkende voor Omrop Fryslân en het aantrekkelijke om hier te werken is een voortborduursel op eerdere vragen. Leemrijse: "Ik draag regionale omroepen een warm hart toe. Zeker deze, waar je door een goeie integratie zoveel mogelijk dingen kunt benutten. Je komt doordat je enerzijds moet en anderzijds kunt samenwerken met veel disciplines heel vaak tot creatievere - veel minder geld verslindende oplossingen dan elders. De lijnen zijn kort en daardoor heb je vaker iets van: Oké, zullen we het gewoon doen?"